

2 oktober 2024

Uitgave van de Leido Academy, het thema-netwerk voor LevenLang Leren

Internationale samenwerking rond niveau 5... kan stuiten op problemen met formele nationale definities... Voorbeeld: samenwerken met Finland

1 Inleiding

Er zijn al inmiddels diverse nationale zaken aangedragen als het gaat om een vorm van behandeling in onze nieuwsbrief. Maar we kiezen, om op deze wijze van start te gaan, voor een 'internationaal probleem'. Dat is mede vanwege de groeiende belangstelling voor allerlei vormen van samenwerking met instellingen in andere landen rond opleidingen op niveau 5. Maar dit geldt ook voor de internationale doorstroom op allerlei niveaus en het zoeken naar meer Europese programma's (graden...) die in verschillende landen kunnen aangeboden, mogelijk voor een bepaald deel ervan. Tussen Nederland en Vlaanderen is in dat kader al veel tot stand gebracht, ondanks de verschillen die er zijn in vormgeving en aanpak. Dus de ontwikkelingen die daarmee samenhangen laten we maar gewoon hun gang gaan...

Het betreft de vraag van een Nederlandse hogeschool die contacten met instellingen in Finland aan het opbouwen is. Aldaar kent men geen 'Short Cycle' binnen het hoger onderwijs (om allerlei redenen). Dus overlegt men sinds enige tijd met andere aanbieders dan de universiteiten en hogescholen aldaar. Die andere instellingen bevinden zich binnen wat wij het mbo noemen (VET), maar dan tevens met opleidingen op niveau 5 van het Finse raamwerk in hun aanbod. Maar ja, helaas, dan loopt men formeel tegen eisen aan die worden gesteld door de overheid.

2 Finland en mbo-niveau 5 niet als hoger onderwijs beschouwd

De hogeschool wil dus graag samenwerken met een Finse aanbieder van VET-5 (mbo op niveau 5 van het European Qualifications Framework, het EQF en daarmee in ons land ook op 5 van het NLQF). Zo'n aanbod valt in Europa onder het 'Higher VET'. Zo wil die Finse instelling zich ook afficheren, dus met het vermelden van het begrip '*higher*' binnen het VET-systeem. Want dan kan men, zo bedacht het management op een gegeven moment, mede formeel gebruik maken van Finse budgetten en regelingen voor het hoger onderwijs, dus nationaal beschikbaar, maar ook wellicht binnen Europa met veel geld voor samenwerkingsprojecten voor het hoger onderwijs.

Echter, recent werd dit allemaal vanuit de overheid in ogenschouw genomen. Het resultaat was dat VET-5, ondanks het vallen onder het *Higher* VET, dit allemaal in formele zin niet inhoudt dat het ook hoger onderwijs is. Jammer voor de aanbieders van VET-5, maar de overheid was en is niet te vermurwen als het gaat om die wettelijke positionering.

3 Verwarring bij gebruik van termen en begrippen

Het is een voorbeeld van de verwarring die steeds vaker ontstaat voor het gebruik van Engelse termen en begrippen (namen) bij het positioneren van bepaalde soorten kwalificaties. Men denkt dus dat 'hoger' dan ook meteen automatisch betekent dat het om 'hoger onderwijs' gaat.

Het is evenwel zo dat de situatie, kortweg gesteld, als volgt is als het gaat om de (internationale) indeling van de sectoren en systemen, even specifiek kijkende naar mbo (VET) en hoger onderwijs (HE):

- VET tot en met niveau 4 valt onder het 'secundair onderwijs (secondary education)'.
- Alles dat formeel op de niveaus 5 en hoger is gepositioneerd, valt onder het 'tertiair onderwijs (tertiary education)'.

Binnen het tertiaire onderwijs kan o.a. worden onderscheiden, in het algemeen gesproken:

- Higher Education dat valt onder het Bologna proces, met de 'European Higher Education Area'-zoals bij ons het hbo en wo.
- Higher VET, op de niveaus 5 en hoger, als dat in een land van belang wordt geacht – als een parallelle sector aan het hoger onderwijs in dat land – en dat Nederland dus niet kent.

Kortom, in Finland (en andere landen die met eenzelfde systeem werken) wordt door de overheid VET-5 puur als onderdeel van de sector Higher VET gezien en daarmee als een kwalificatie binnen het *tertiaire onderwijs*. Het 'hoger' heeft dus alleen betekenis in de verticale zin: hoger dan VET tot en met niveau 4, en derhalve in niet in de horizontale zin: parallel aan 'HE' in een land en daarmee als het ware daarvan deel uitmakend.

4 Ontwikkelingen hierbij

Gelukkig kan bij veel Europese regelingen toch tussen deze verschillende aanbieders worden gewerkt met projecten en andere activiteiten. Het gaat dan niet om de naam als zodanig maar vooral om het *niveau van het EQF* als uitgangspunt. Dan zijn er nog wel wat aanvullende randvoorwaarden om de samenwerking tot stand te brengen, maar de mogelijkheden zijn er wel. Nogmaals, het 'strategisch'gebruiken van het begrip 'hoger' (dus 'higher' bij een internationale naam of sector) biedt die garantie niet... met alleen een suggestie die daarvan zou kunnen uitgaan...